

Obydlí a krajina

- **Přírodní podmínky mají vliv na způsob bydlení.**
- **Energetické poměry**, zejména teplotní, se výrazně promítají do výběru **stavebního materiálu domu**
- **Tepelný komfort člověka** se odhadem pohybuje v intervalu +15 až +30 °C .
- **Ve snaze o udržení takového tepelného komfortu** lidé jednotlivých geografických regionů Země **stavěli svá obydlí** a příslušně se **odívali**.
- **důležitá kritéria bydlení :**
  - **Udržení příjemného prostředí** bydlících lidí **vzhledem k místním podmínkám, zejména teplotním**
  - **Místní stavební materiál**
  - **dostupnost vody a potravy,**
  - **bezpečnost před přírodními pohromami, nevíтанými živočichy a lidskými konkurenty.**

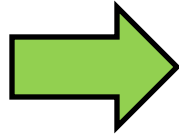
Obydlí a krajina

- Čeká Vás 12 slidů s obrázky a úkoly (poslední dva již nevážně☺),
- odpovědi můžete psát do pracovního listu
- pracujte se školním zeměpisným atlasem – mapami klimatu, šířkových pásem, krajin, půd, s politickou mapou světa
- součástí prezentace je i slide se správnými výsledky, můžete ho použít k opravě či nápovědě
- Důležité je hlavně pochopit vztahy vlastnosti krajiny a obydlí....,

pustíme se do práce

Sledujte logiku vztahů

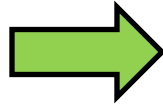
Kde se tento dům staví?

V regionu rovníkového deštného lesa

Jaké teplotní rozdíly během dne, v průběhu roku?

Po celý rok převažují denní teploty nad rámec přirozeného tepelné komfortu člověka, tj. větší teplo než je člověku příjemné

Jaká je konstrukce a místní poloha domu?

- ve stínu
- ze vzdušných materiálů
- s nezavíranými dveřními otvory na obou koncích budovy, aby budovou protahoval **průvan**
- často i **na kůlech** (kvůli bezpečnosti a vlhkosti)

Použité stavební materiály?

- palmového listí - stěny a rohože,
- silnější kmeny - nosné kůly
- tenčí kmeny - vlastní stavbu a krov
- palmového listí svádějící srážkou vodu za okraj obydlení - střecha.

Prohlédněte si fotografii - dům, rostliny, a odpovězte na otázky

- 1. Jaké stavební materiály byly použity ke stavě domu?**
- 2. Je potřeba, aby tento dům dobře odolával teplotním změnám?**
- 3. Kde je dům postaven – v jakém podnebném pásu?**

Prohlédněte si dům a jeho okolí a zodpovězte tyto otázky:

1. Jaké barvy je půda v okolí domu?

2. Jak se tyto půdy nazývají a kde se nacházejí?

3. Jak souvisí stavební materiál s okolní půdou?

V jakém šířkovém pásmu, krajině byl dům postaven ?

6

1. Jak se nazývá tento typ stavebního materiálu?
2. Jak se vyrábí?
3. Co se s tímto materiálem stane po opuštění domu?
4. Vysvětlete podle tohoto příkladu pojem recyklace materiálu.

Prohlédněte si obrázek - dům i krajinu - a rozhodněte, zda:

- 1. Je tento dům postaven tak, aby odolával i větším teplotním rozdílům?**
- 2. Umožňuje svým obyvatelům přitápění?**
- 3. Byl postaven:**
  - a) v subtropickém pásu?**
  - b) v tropickém pásu?**
  - c) v mírném pásu?**

1. Najděte si ve školním atlase Kyrgyzstán – právě odtud je tato fotografie.
2. Jaké materiály byly použity k stavbě domu?
3. Jsou tyto materiály místní nebo se musí dovážet?
4. Jak tato stavba napomáhá obyvatelům vyrovnat se s vysokohorskými podmínkami?

8

1. Který materiál byl použit ke stavbě tohoto domu?
2. Jakého náboženství jsou zřejmě jeho obyvatelé?
3. Ve kterém podnebném pásu byl dům postaven?

Různé podmínky přírodní a socioekonomické mají svoji konkrétní podobu i v bydlení

1. Vytvořte dvojici : obrázek – stát

nabídka: Česká republika, Austrálie, Keňa, Kyrgyzstán

Prohlédněte si tento obrázek
vyfocený na Silvestra roku 2009,

pozornost věnujte zejména

- obloze a jejímu pokrytí mraky,
- oblečení,
- dále vozovému parku,
- použitým stavebním materiálům
- datu pořízení fotky

1. Zkuste odhadnout, ve které
zemi byla tato fotka pořízena

12

Tradiční stavby z místního materiálu postupně nahrazují stavby „modernější“.

1. Kterou stavbu bychom označili za modernější?
2. Jak se nazývá vysoká rostlina vlevo s velkými listy?
3. Na co lze její listy využít?

Komu je určeno toto obydlí, kdo v něm přebývá?

Nápověda na
následujícím slidu.

ODPOVĚDI

1. Jaké stavební materiály byly použity ke stavě domu?

Palmové listí, dřevěné desky z místních stromů

1. Je potřeba, aby tento dům dobře odolával teplotním změnám?

Není to potřeba, je to patrné z jeho stavby (jen tenké stěny z desek, lehká střecha)

1. Kde je dům postaven – v jakém podnebném pásu?

Tropické vlhké klima

Prohlédněte si dům a jeho okolí a zodpovězte tyto otázky:

1. Jaké barvy je půda v okolí domu? **červená**

2. Jak se tyto půdy nazývají a kde se nacházejí? **laterity, tropické půdy, vlhké tropické klima**

3. Jak souvisí stavební materiál s okolní půdou? **Materiálem je okolní půda**

V jakém šířkovém pásmu, krajině byl dům postaven? **Tropické vlhké klima**

1. **Materiál? Nepálená cihla, tzv. vepřovice**
2. **Jak se vyrábí? Z půdy se vyryje,naformuje do tvaru cihly a nechá vyschnout.**
3. **Co se s tímto materiálem stane po opuštění domu? Rozpadne se**
4. **Vysvětlete podle tohoto příkladu pojem recyklace materiálu. Nepálené cihly se účinkem okolní přírody (teplo, déšť apod.) rozpadnou, z domu pak zbyde jen větší hromada půdy, materiál ke stavbě domu se vrátí do přírody a lze jej opět využít.**

Prohlédněte si obrázek - dům i krajinu - a rozhodněte, zda:
1. Je tento dům postaven tak, aby odolával i větším teplotním rozdílům? **Ano, má silné zdi, pevnou střechu, zasklená okna a plné dveře.**

1. Umožňuje svým obyvatelům přitápění? **Ano, ze střechy vystupuje komín pro odvod kouře.**

2. Byl postaven:

- a) v subtropickém pásu
- b) v tropickém pásu
- c) **v mírném pásu**

1. Najděte si ve školním atlase Kyrgyzstán – právě odtud je tato fotografie. **Střední ASie**
  1. Jaké materiály byly použity k stavbě domu? **Kmeny stromů a hlína.**
  2. Jsou tyto materiály místní nebo se musí dovážet? **Místní**
  3. Jak tato stavba napomáhá obyvatelům vyrovnat se s vysokohorskými podmínkami?
Panují zde drsné podmínky – proto má pevnou střechu, silné zdi, pec.
Patrná je značná chudoba místních obyvatel.

- 1.Který materiál byl použit ke stavbě tohoto domu? **Dřevo, silné trámy, zřejmě plechová krytina střechy.**
  - 2.Jakého náboženství jsou zřejmě jeho obyvatelé? **Křesťané, na zahradě je kříž.**
- Ve kterém podnebném pásu byl dům postaven? **V mírném pásu.**

Obr. vlevo + **Kyrgystán**

obr. vpravo + **Austrálie**

Austrálie

Tradiční stavby z místního materiálu postupně nahrazují stavby „modernější“.

1. Kterou stavbu bychom označili za modernější? **Barevný dům vpravo.**

2. Jak se nazývá vysoká rostlina vlevo s velkými listy? **banánovník**

3. Na co lze její listy využít? **I na stavbu domů, rohože, balení potravin, apod.**

Komu je určeno toto obydlí, kdo v něm přebývá?

– prasátko v „tropickém“ prasečáku

Přepadla Vás již únava?

A pig is lying on its back on a grassy field, appearing exhausted. A black chicken is standing on the pig's back, pecking at its side. A thought bubble is drawn around the pig's head.

Ač vypadám
jako mrtvé,
jsem živé!

Odpočiňte si!

Přátelé Vám přitom mohou zjištně vybrat pár cizopasníků.